

בועטים את הגזענות והאלימות מהמגרשים'

דו"ח ההגיינות המסכם לעונת הכדורגל 2012/13

דו"ח תכנית בועטים' את הגזענות והאלימות מהמגרשים' של הקרן החדשה לישראל חושף:

עלייה משמעותית בהשתקות וגינויי גילויי גזענות

- עלייה של 25% בהשתקה וגינויי של תופעות גזעניות
- 37 עבירות הסתה לגזענות נגד מיעוטים: מכבי ת"א (18 עבירות גזענות) ובית"ר ירושלים (15) בראש הרשימה השלילית
- ירידה דרמטית במספר הקטטות - מ-12 ל-5 (ירידה של כ-60%)
- הפועל ר"ג והפועל ת"א עם המספר הרב של עבירות ביזוי השואה
- הפתעה - הפועל ב"ש ההוגנת ביותר; אלונה ברקת: "הקהל המדהים שלנו הוכיח שהוא יכול לעודד גם בלי אלימות"

דוחות ההגיינות של תכנית "בועטים את הגזענות והאלימות מהמגרשים", מיסודה של הקרן החדשה לישראל, מתפרסם היום עלייה משמעותית בהיקף גילויי גזענות בליגת העל בכדורגל. הפרויקט נעשה בשיתוף ההתאחדות לכדורגל. נראה כי השנה נושא הטיפול בגזענות התרחב והפך למגמה של ממש בליגת העל. אם ברמת ההנהלות - חלוקת חוברות לחינוך נגד גזענות, תליית שלטים, כיתוב על גבי הכרטיסים ועל הלוחות השונים ברחבי האצטדיונים; ואם ברמת האוהדים, כאשר תופעת גינוי אירועי הגזענות והשתקות על ידי הקהל הרחב עלתה דרמטית מ-22 מקרים בעונה שעברה ל-29, רוב מכריע מתוך מחזורי ליגת העל

כן יש לציין לחיוב את הפרויקטים החברתיים הרבים במועדונים השונים, כאשר קצרה היריעה להזכיר את כולם אך נציין את מכבי ת"א שהרחיבה תחום זה העונה, כך הפועל ב"ש וגם בית"ר ירושלים, הפועלת למיגור התופעות הגזעניות והאלימות במועדון בשיתוף עמותת 'ערכים בספורט'. בנוסף נרשמה עלייה במספר הטקסים והמחוות לשחקני עבר, ובהקשר זה ניתן לציין בין היתר את מכבי חיפה עם טקסי ההוקרה לאלישע לוי וגורא אנטמן והפרידה המכובדת מניר דוידוביץ'.

העונה קהלים רבים אמצו את דרך המחאה, אך ברוב המקרים מדובר היה במחאה שקטה יחסית ולא אלימה, כך בהפועל ב"ש, הפועל חיפה ולאורך רוב העונה במכבי נתניה. בבית"ר ירושלים הדברים היו שונים, אך גם אצל הירושלמים, האלימות הקשה באה לידי ביטוי בעיקר מחוץ למגרש.

סך הכל נרשמו השנה 38 עבירות הסתה לגזענות של קריאות נגד מיעוטים, עלייה מינורית לעומת 35 עבירות בעונה שעברה, אך מדובר בהמשך המגמה הכללית של ירידה יחסית לעונות קודמות - 49 עבירות הסתה לגזענות לפני שתי עונות. כאמור ניתן להתעודד מהתופעה הנפוצה לפיה רוב האוהדים משתיקים את הקריאות הגזעניות.

את עבירות ההסתה מובילות מכבי ת"א (18 מקרים) ובית"ר ירושלים עם 15. בקטגוריית הנהמות (בהשתתפות כמאה אוהדים ומעלה) ציינו המשקיפים 9 מקרים, מספר זהה לזה שדווח בעונה שעברה. יש להדגיש כי תופעת הנהמות הופנתה העונה גם לעבר שחקנים כגון ערן לוי ואלירן עטר אך מקרים אלה לא צוינו בדוח משום שאינם מהווים גזענות אלא הקנטות.

בתחום ביזוי השואה נרשמו 15 מקרים, מתוכם ל-7 אחראים אוהדי הפועל ר"ג ו-6 הקהל של הפועל ת"א. כן נרשמו 15 מקרים של השלכות חפצים, קטטות והתפרעויות. בתחום הקטטות (בהשתתפות מעל 20 אוהדים) נרשמה ירידה משמעותית, 4 מקרים בלבד העונה לעומת 12 אשתקד ו-19 בעונה שלפני כן.

דירוג טבלת ההגינות

דירוג	קבוצה	דירוג עונה שעברה
1	הפועל ב"ש	13
2	עירוני קריית שמונה	3
3	מכבי נתניה	2
4	עירוני אשדוד	8
5	רמת השרון	6
6	הפועל חיפה	7
7	הפועל עכו	4
8	בני יהודה	10
9	הפועל ר"ג	עלו ליגה
10	הפועל ת"א	14
11	בני סכנין	12
12	מכבי חיפה	11
13	מכבי ת"א	15
14	בית"ר ירושלים	16
	*בעונה שעברה היו 16 קבוצות בליגת העל	

גילויי גזענות ואלימות- אירועים חריגים

מחזור 16 התפרעו עשרות אוהדי מכבי נתניה, כולל רדיפה אחר שחקנים מהקבוצה (יוסי שבחון ועומר פרץ) והתקיפה מילולית של כתבת אחד מאתרי האינטרנט המסקרים את הקבוצה. הכתבת העידה שחשה מאויימת כאשר כ-50 אוהדים התגודדו סביבה והביעו את מחאתם בגין פרסומים על הקבוצה. העיתונאית התכוונה להתלונן על האירוע במשטרה אך נמנעה מכך לאחר שהמועדון התערב והבטיח לטפל בנושא. יש להדגיש כי האירועים לא הגיעו לכדי עימות פיזי.

מחזור 20 שיאה של המחאה הגזענית בבית"ר ירושלים נגד השחקנים המוסלמים מצ'צ'ניה, כולל הנפת שלט עם הכיתוב "בית"ר טהורה לעד". בנוסף לכך הרבו האוהדים לקלל את ארקדי גאידימק, הבעלים שיזם את המהלך, להשמיע קריאות גזעניות נגד סלים טועמה- "טועמה מחבל", "אני שונא את טועמה, שונא את כל הערבים" וכן קריאות "שיישרף לכם הכפר".

מחזור 21 150 מאוהדי בית"ר ירושלים שרו במשחק נגד רמת השרון "אצלנו בקבוצה יש עקרונות, מחבלים ומוסלמים לא ישחקו אצלנו".

מחזור 22 דרבי תל אביבי: אוהדי מכבי ת"א החלו בקריאות "טועמה שאהיד" ו"איפה אוסישקין" ובהפעל ענו עם שירים כגון "שתהיה שואה למכבי" ו"רגב (פנאן), אבא מת", תזכורת אכזרית להתאבדותו של מנהל מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, מוני פנאן, אביו של הכדורסלן רגב, לפני כשנתיים. בהמשך שרו האדומים גם "איזה בן יש לאובארוב, בן זונה יש לאובארוב", בעקבות התקרית הטרגית בה אשתו של שוער מכבי לשעבר ומאמן השוערים, שהייתה שרויה בדיכאון שלאחר לידה, זרקה את בנם הפעוט מהחלון. בשער 11 של אוהדי מכבי השרופים שרו גם "טועמה מחבל", "לאלה מחבל" ו"אין מוסלמים, אין פיגועים", אך מדובר בעשרות אוהדים בלבד, שנענו בשריקות בוז מצד הרוב ביציעים 2 ו-13. תקרית שלילית נוספת שכדאי לציין הינה השלכת בקבוק מיציע הפועל לעבר ערן זהבי, בעבר שחקן אדום שהוליד את הפועל לאלופות והעונה בשורות הצהובים.

מחזור 25 באזור הדקה ה-70 במשחק החוץ של מכבי ת"א מול בני סכנין, השליכו אוהדי סכנין בקבוקי פלסטיק לעבר שחקן מכבי דור מיכה. בסוף המשחק שלושה מאוהדי המארחת התקרבו למואנס דאבור התל אביבי, שהיה בדרכו מהמגרש החוצה, קללו אותו וירקו עליו. גם לאחר שדאבור עזב את המקום המשיכו האוהדים לקלל ולהשתולל.

מחזור 27 מתח במכבי נתניה: קריאות לפיטורי בנין, השלכת טרופיות לעברו, אוהדים התעמתו עם מאבטחים, תקרית עם שחקן הקבוצה צ'ראן שלאחר יציאת הכדור לחוץ לא החזיר את הכדור ובעט אל הקהל הנתנייתי מעצבים, קללות לעבר בנין ושפיגלר אחרי המשחק.

מחזור 28 במהלך משחקה של בית"ר ירושלים באשדוד, נרשמו חילופי דברים בין אוהד בית"ר לשחקן הקבוצה חיים מגרשווילי שכמעט התפתחו לעימות. בנוסף נשמעו קריאות בוז ברגע שגייבריל סדאייב המוסלמי נכנס לשחק בשורות הקבוצה. האוהדים גם התגרו בשוער אריאל הרוש שאף השיב להם. האוהדים התאימו את מחאתם לחג הפסח והניפו שלטים עם שמפריטים את ה"מכות" שספגה הקבוצה מאז צירוף השחקנים המוסלמים: נטישת אוהדים, פלייאוף תחתון, גרעון כלכלי ועוד.

מחזור 33 (פלייאוף תחתון) התמודדות בין בני סכנין לבית"ר ירושלים. אוהדי בית"ר השמיע קריאות גזעניות ופוגעניות בסגנון "מוחמד מת" והקנטות כגון "אין מדינה" ו"הר הבית בידינו". אוהדי בית"ר המשיכו בקללות וקריאות הבוז לעבר שחקנים זאור סדאייב, קריאות שהתעצמו לאחר הכרטיס האדום שקיבל. בנוסף הקהל הבית"רי תלה ביציע שלט עם הכיתוב "בית"ר למות או לכבוש את ההר". מצד הקהל המקומי הושמעו נהמות גזעניות לעבר שחקנה שחום העור של בית"ר אלי דסה. המקומיים שרו גם "בדם ואש נפדה את פלסטין". ניתן לציין גם את הנפת דגלי פלסטין מצד אוהדי סכנין, צעד שיש מי שיראה בו הבעה עצמית לגיטימית ויש מי שיראה בכך פרובוקציה.

גילויים חיוביים בולטים

מחזור 15 הפועל ב"ש מארחת בת ית"ר ירושלים. האורחים מכבדים את שחקנם לשעבר אבירם ברוכיאן בפרחים. המארחים תולים ברחבי האצטדיון שלטים לתרומה לילד שחלה וזקוק לניתוח וטיפולים וגם מחלקים פלאיירים בנושא.

מחזור 17 איסוף מוצרים לנזקקים על ידי אוהדי הפועל ת"א, בשיתוף עמותת 'לתת'.

מחזור 21 לפני המשחק מול בית"ר ירושלים כיבדו שחקני רמת השרון את אלה של בית"ר בפרחים, כתמיכה על השבוע הקשה שעבר על הירושלמים וכעידוד על החלטת הקבוצה לצרף שחקנים מוסלמים.

הפועל ב"ש זכתה לראשונה בתולדותיה בתואר הקבוצה ההוגנת של העונה. זאת בשל עידוד מסור של הקבוצה מצד האוהדים, תוך הימנעות מגילויי גזענות והשתקת גורמים העושים שימוש במסרים גזעניים; שמירה על מסגרת התנהגות נאותה במחאה נגד המאמן בשל המצב הקשה בו הייתה שרויה הקבוצה במהלך השנה, תוך שיפור בולט לעומת שנים קודמות בכל הקשור לגילויי אלימות מגוון של פרויקטים חברתיים לקידום שיוויון ואחריות קהילתית, ביניהם ליווי ילדים מחינוך מיוחד במסגרת 'לב אדם'; פרויקט הפועל עלמ"א לטיפול צעירים מהעדה האתיופית; פעילות עם בתי ספר ועוד; שילוב וקבלה מיטבית של שחקנים מכל המגזרים מצד הקהל ובכלל.

יו"ר הפועל ב"ש אלונה ברקת: "המועדון עושה הכול על מנת שהאוהדים יקחו חלק בפעילויות ובתהליכים שמתבצעים במועדון, הקהל המדהים של הפועל בארבע הוכיח את עצמו שהוא יכול לעודד גם בלי אלימות, אנחנו במועדון שמחים על הזכייה ומאמינים שהקהל ימשיך להיות כפי שהוא היום".

אביתר אילוז קפטן הקבוצה: "אני גאה להיות שחקן במועדון שאוהדיו אנשים מיוחדים, את הפרס על התנהגות הולמת במגרש ופעילויות קהילתיות קיבלו האוהדים ואנחנו במועדון בזכות".

הפרס (אביזרי עידוד בשווי 6000 ₪) יוענק להפועל ב"ש בטקס שיתקיים במהלך מסיבת הסיום של המועדון ביום רביעי (22 במאי) בפני קהל אוהדיה שהוזמן לאירוע ע"י נציגי הקרן החדשה, ההתאחדות לכדורגל ואגף מצילה לחברה ומניעת פשיעה במשרד לביטחון פנים.

בית"ר ירושלים ומכבי ת"א הגיעו למקום האחרון גם העונה במדד ההגנות, לאחר שאוהדי שתי הקבוצות היו מעורבים במספר הרב ביותר של אירועי אלימות וגזענות לאורך העונה. מתוך 40 אירועים של קריאות נגד מיעוטים שנרשמו בליגת העל לאורך כל העונה, אוהדי מכבי ובית"ר אחראים ל-33 מהם. זו השנה החמישית ברציפות שהקבוצות מגיעות למקום האחרון בטבלת ההגנות במגרשים נוכח התנהגות אוהדיהן.

תכנית "בועטים את הגזענות והאלימות מהמגרשים" מופעלת זו השנה ה-8 על ידי הקרן החדשה לישראל בשיתוף עם ההתאחדות לכדורגל. במסגרת הפרויקט, מתנדבים עשרות משקיפים, אוהדי כדורגל, המדווחים מדי שבוע מהיציעים על עברות גזענות, הסתה ואלימות ועל הגינות ביציעים ועל כר הדשא. הקבוצה ההוגנת נמדדת עפ"י פעולות הקהל וההנהלה בזמן המשחקים באמצעות מדד סטטיסטי. מדד זה כולל את כמות הקהל הממוצעת של כל קבוצה, עוצמת האירועים (החיוביים והשליליים), בהם מעורב הקהל, תדירותם, וכן התנהגות קהל האוהדים, השחקנים וההנהלה ביחס לקריאות גזעניות וגילויי הסתה בזמן המשחקים.

לפרטים נוספים: ליאור ליברובסקי 052-5345926